

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-46

19.1.2026

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekker i kjellervinduer og gulvfliser – setningsskader – plutselig skade?

Sikrede meldte i august 2024 om skader i form av sprekker i kjellervinduer og gulvfliser på bad, samt setninger i hage, som etter sikredes oppfatning skyldtes rystelser fra byggearbeid på nabotomten. Sikrede hadde på skadetidspunktet bygningsforsikring som dekket plutselige og uforutsette skader, men med unntak for skader som skyldtes setninger og bevegelser i grunnen. Sikrede hadde tidligere meldt en lignende skade i mars 2024 knyttet til samme byggearbeid, men denne ble avslått av foretakets kundeombud i august 2024. Foretaket gjennomførte befarings- og innhentet takstrapport, som konkluderte med at skadene hadde utviklet seg over tid og skyldtes normale bevegelser i grunnen, uten påviselige rystelser utover det bygningen var konstruert for å tåle. På denne bakgrunn avslo foretaket kravet med henvisning til at skadene ikke var plutselige, samt til vilkårenes unntak for setningsskader. Sikrede klaget saken inn for Finansklagenemnda og anførte at skadene var påført utenfra som følge av byggeaktivitet, og at det derfor var uriktig å karakterisere dem som setningsskader. Foretaket anførte på sin side at klagen i den første saken var foreldet, og at skadene uansett falt utenfor dekning fordi de ikke var plutselige og var omfattet av unntaket for setninger. Nemnda kom til at skadene ikke var dekningsmessige da det ikke var dokumentert at de var oppstått plutselig, samt at unntaket for setningsskader kom til anvendelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter setningsskader.

Sikrede har bygningsforsikring som dekker plutselige og uforutsette skader på følgende vilkår:

4. Hvilke skader dekkes

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.6. Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

UNNTATT ER:

- Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon.

Sikrede meldte 25.8.24 om skade på bolig og opplyste at han hadde oppdaget sprekker i tre kjellervinduer og tre gulvfliser på badet etter kraftige rystelser i huset 5.5.24.

Sikrede hadde 23.3.24 meldt om en lignende skade på boligen, med henvisning til rystelser fra byggearbeid på nabotomten som fant sted i mars 2023. Foretaket avslo da erstatning og anførte at skaden ikke var plutselig, og at unntaket for setningsskader kom til anvendelse. Avslaget ble

senere opprettholdt av foretakets kundeombud 5.8.24. I avslagsbrevet ble det vist til at sikrede hadde en frist på seks måneder til å klage på saken.

Foretaket gjennomførte etter mottak av den nye skademeldingen befaring 18.11.24. Takstmannen konstaterte sprekker i kjellermur og fliser på bad, samt en svanke i hagen. Sikrede hadde også opplyst om sprekker i vinduene, men disse var skiftet ut og kunne derfor ikke undersøkes. Takstrapporten konkluderte med at skadene hadde utviklet seg over tid og skyldtes bevegelser i grunnen, ikke plutselige ytre påvirkninger:

Vinduer:

Vinduer er skiftet på grunn av sprekker. Ft opplyser at dette skjedde i den ene hendelsen. Det har ikke blitt tatt bilder.

Bad:

Skade på bad har utviklet seg over tid. Sprekker har tydelig preg av å ikke være nylig oppstått. Sprekker har innhold av sedimenter og i krater over sprekker.

Hageanlegg:

Det er synlig setning/svanke i plen. Setninger i denne type skader skyldes normal bevegelse i grunnen.

Leiregrunn kan også forklare slike setninger. Vurdering av eksakt skadetidspunkt og omfang ikke mulig pga snø. Det er ikke registrert ytre forhold som kan forklare hendelsen/skaden.

Rystelser:

Det er ikke påvist å ha vært rystelser over de nivå som bygningen normalt skal tåle.

Foretaket avslo deretter erstatning i brev 28.2.25. Det ble vist til at saken hadde sammenheng med tidligere skade, at det ikke var dokumentert rystelser utover normalt nivå, og at skadene ikke var plutselige. Foretaket viste også til unntaket i vilkårene for skader som skyldes setninger.

Saken ble klaget inn til Finansklagenemnda 9.7.25.

Sikrede krever dekning for skader på huset og anfører at de er en følge av byggearbeid på nabotomten, og at de derfor må anses som en følge av ytre påvirkning – ikke som naturlige setningsskader. Sikrede har bodd i huset i over 20 år uten tidligere tegn til bevegelse i grunnen, og både kommunen og totalentreprenøren har erkjent at utglidning av masser kan forekomme. Skadene kan ikke regnes som setningsskader. De er påført utenfra og må regnes som følgeskader av byggeaktiviteten. Sikrede kan ikke kreve erstatning fra kommunen eller entreprenøren, som begge har henvist ham til forsikringsselskapet.

Foretaket avviser ansvar og anfører at klagen over avslaget i sak 1 er fremsatt for sent. Seksmånedersfristen i forsikringsavtaleloven § 8-5 andre ledd begynte å løpe etter kundeombudets avgjørelse 5.8.24. Klage til nemnda ble først inngitt i juli 2025.

Foretaket bestrider at skadene etter byggearbeidene er omfattet av pkt. 4.7 om «andre plutselige og uforutsette skader». Utrykket «plutselig» omfatter skader som oppstår momentant eller innen svært kort tid, og ikke skader som utvikler seg over lengre tid. Ifølge takstrapporten har sprekken utviklet seg gradvis og skyldes bevegelser og setninger i grunnen. Ettersom skadeårsaken er typisk for setningsskader, er vilkårenes unntak for slike skader uansett til hinder for dekning. Skadene omfattes dermed ikke av forsikringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for sprekkskader i sak 1 og sak 2.

Sikredes forsikring omfatter «Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over». Begrepet «plutselig» er ikke definert i vilkårene. Utrykket betyr i utgangspunktet

«momentant», men kan også forstås som «over natten» uten at det i denne saken er nødvendig å gå nærmere inn på begrepet.

Forsikringen har unntak for:

- Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon.

Nemnda forstår formuleringen «skade som skyldes setninger» slik at den gjelder «strukturelle skader på bygg og annen konstruksjon som følge av setning i grunnen. Setninger er sammensynkning i undergrunnen som følge av enten naturlige prosesser (som for eksempel som følge av nedbryting av organisk materiale) eller menneskelig aktivitet (som mekanisk belastning fra bygninger eller oppfylling av terrenget)», jf. Setningsskader - hva er det og er det farlig? | Geoteknikk

Med en slik forståelse dreier unntaket seg om strukturelle skader på bygget som følge av setninger i grunnen uavhengig av hva som er årsaken til at setningene inntreffer. Også setninger eller sammensynkning i undergrunnen som følge av rystelser ved sprengningsarbeid vil da være unntatt.

Den fremlagte takstrapporten uttaler:

Vinduer:

Vinduer er skiftet på grunn av sprekker. Ft opplyser at dette skjedde i den ene hendelsen. Det har ikke blitt tatt bilder.

Bad:

Skade på bad har utviklet seg over tid. Sprekker har tydelig preg av å ikke være nylig oppstått. Sprekker har innhold av sedimenter og i krater over sprekker.

Hageanlegg:

Det er synlig setning/svanke i plen. Setninger i denne type skader skyldes normal bevegelse i grunnen.

Leiregrunn kan også forklare slike setninger. Vurdering av eksakt skadetidspunkt og omfang ikke mulig pga snø. Det er ikke registrert ytre forhold som kan forklare hendelsen/skaden.

Rystelser:

Det er ikke påvist å ha vært rystelser over de nivå som bygningen normalt skal tåle.

Ifølge taksten har skade på bad utviklet seg over tid. Disse skadene er derfor ikke plutselige. Skaden på hagen dreier seg om setninger og er unntatt.

Taksten sier ingenting om årsak eller tidsforløp for skadene på vinduene. Sikrede har fremlagt bilder av vinduene som viser sprekker, men det er ikke fremlagt noen takst over skadeårsak eller utviklingsforløp. Sikrede meldte disse skadene 23.3.24 og viste til rystelser fra byggearbeid på nabotomt som fant sted i mars 2023, altså ett år i forkant. Det er uklart når sprekkene oppsto. Disse sprekkene kan derfor like gjerne ha utviklet seg over tid som inntruffet «plutselig». Det er derfor ikke sannsynliggjort at disse sprekkene oppsto plutselig.

Ut fra dette er ingen av skadene omfattet av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).